

Mål C-607/21**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

30 september 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Conseil d'État (Belgien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

14 september 2021

Klagande:

XXX

Motpart:

État belge

1. Saken i det nationella målet

- 1 Klaganden, som är marockansk medborgare, reste in i Belgien den 25 juli 2011.
- 2 Den 21 september 2011 ansökte hon om uppehållsrätt som släkting i rakt uppstigande led till en belgisk medborgare (hennes son).
- 3 Ansökan avslogs den 21 oktober 2011 med motiveringen att lagen inte längre medger familjeåterförening för släktingar i rakt uppstigande led till belgiska medborgare.
- 4 Den 26 juni 2015 lämnade klaganden in en ny ansökan om uppehållsrätt som familjemedlem till en medborgare i Europeiska unionen, N. E.K., en nederländsk medborgare som intygade att hon var sammanboende med klagandens son. Ansökan inkom till folkbokföraren i Anderlecht (Belgien) den 11 februari 2005.
- 5 Ansökan avslogs den 28 september 2015.
- 6 Hennes överklagande ogillades av Conseil du contentieux des étrangers (Utlänningsdomstolen, Belgien) den 14 april 2016.

- 7 Den 9 november 2017 lämnade sökanden in en ny ansökan om uppehållsrätt enligt artikel 40a i lag av den 15 december 1980 om utlänningars inresa, vistelse, bosättning och utvisning (loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers), i egenskap av familjemedlem till en unionsmedborgare, det vill säga N. E.K.
- 8 Hennes ansökan avslogs den 2 maj 2018, främst av det skälet att de handlingar som företetts som bevis för att hon saknade egna medel för sin försörjning (bland annat ett marockanskt informationsblad från skatteinspektionen och ett marockanskt intyg om avsaknad av egna medel, båda från 2011) och som bevis för att hon erhöll ekonomiskt stöd från det hushåll (bestående av hennes son och N. E.K.) som hon angett att hon önskade återförenas med (bevis för penningförsändelser under åren 2010 och 2011) var för gamla för att kunna styrka att hon försörjdes i ursprungslandet innan hon ansökte om familjeåterförening. Det var inte heller möjligt att utifrån inköpskvittona, försäljningskupongen, fakturapåminnelserna och intyget om reseförsäkring från Maroc Assistance Internationale, fastställa att det var det hushåll som hon uppgett att hon ville återförenas med som hade stått för dessa kostnader.
- 9 Conseil du contentieux des étrangers (Utlänningsdomstolen, Belgien) ogillade hennes överklagande den 30 augusti 2019. Denna domstol erinrade först och främst om att EU-domstolen i dom av den 9 januari 2007 (C-1/05, EU:C:2007:1) slog fast, i fråga om rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster, ”att begreppet ”[vara] beroende av dem’ innebär att en familjemedlem till en gemenskapsmedborgare som är etablerad i en annan medlemsstat i den mening som avses i artikel 43 EG inte utan materiellt bistånd från denna medborgare eller dennes make eller maka kan sörja för sina grundläggande behov i ursprungslandet eller i det land varifrån familjemedlemmen kommer vid tidpunkten för ansökan om att få återförenas med nämnda medborgare.” I det nu aktuella fallet beslutade Conseil du contentieux des étrangers (Utlänningsdomstolen, Belgien) att villkoret enligt artikel 40a i lag av den 15 december 1980 om utlänningars inresa, vistelse, bosättning och utvisning (loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers), att ”[vara] beroende av [dem]”, därför, mot bakgrund av ovan angiven dom, skulle anses avse försörjningen i ursprungslandet, före inresan i Belgien. Följaktligen var det inte tillräckligt, för att en sökande skulle kunna anses vara beroende av den familjemedlem som sökanden uppgett sig vilja återförenas med, att denna familjemedlem hade tillräckliga medel eller bodde tillsammans med vederbörande. Sökanden var också tvungen att styrka att han eller hon behövde materiellt bistånd från denna familjemedlem vid tidpunkten för ansökan.
- 10 Klaganden har genom ansökan av den 3 oktober 2019 överklagat det sistnämnda beslutet till Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen, Belgien).

2. Aktuella bestämmelser

A. Unionsrätt

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

11 I artikel 2 föreskrivs följande:

”Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

2) familjemedlem:

- a) make eller maka,
- b) den partner med vilken unionsmedborgaren har ingått ett registrerat partnerskap på grundval av lagstiftningen i en medlemsstat, om den mottagande medlemsstatens lagstiftning behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap och i enlighet med villkoren i relevant lagstiftning i den mottagande medlemsstaten,
- c) ...
- d) de underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b. ...”

B. Belgisk rätt

La loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (lag av den 15 december 1980 om utlänningars inresa, vistelse, bosättning och utvisning).

12 I artikel 40a föreskrivs följande:

”...

2. Med familjemedlem till en unionsmedborgare avses

...

4° släktingar i rakt uppstigande led och släktingar i rakt uppstigande led till make eller maka eller till sådan partner som avses i punkt 1 eller 2, ...”

3. Parternas huvudargument

A. Klaganden

- 13 Klaganden har påpekat att EU-domstolen i flera domar har preciserat begreppet person som är ”beroende för sin försörjning”. Det krävs en verklig beroendeställning som innebär att familjemedlemmens materiella bistånd garanteras av en unionsmedborgare som har utövat sin rätt till fri rörlighet eller av dennes make eller maka. Behovet av materiellt bistånd måste också ha förelegat i släktingens ursprungsland vid tidpunkten för ansökan om att få återförenas med unionsmedborgaren i fråga. Denna prejudicerande dom meddelades i ett sammanhang där ansökan om uppehållsrätt i praktiken lämnades in samtidigt med avresan från ursprungslandet. I det nu aktuella fallet har klaganden erinrat om att hon lämnade sitt ursprungsland 2011 och bara några dagar senare lämnade in sin första ansökan om uppehållsrätt, grundad på hennes familjeanknytning till en belgisk medborgare. Hon lämnade sedan in fler ansökningar år 2015 och 2017. Hon har anfört att för att rätten till fri rörlighet ska få en ändamålsenlig verkan, och i den mån beroendeställningen ska bedömas i ursprungslandet, ska den bevisning beaktas som avser det materiella beroendet i ursprungslandet vid den tidpunkt då ansökan lämnades in, utan att den tid som förflutit ska kunna förändra kvaliteten på denna bevisning. Hon anser att den angripna domen, där motsatsen slås fast, utgör ett åsidosättande av artikel 40a.2 led 4 i lagen av den 15 december 1980 och i synnerhet av artikel 2.2 d i direktiv 2004/38 och det finns anledning att åtminstone ställa tolkningsfrågor till EU-domstolen.

B. Motparten

- 14 Motparten anser att grunden inte kan tas upp till prövning eftersom den avser åsidosättande av direktiv 2004/38 och i och med att klaganden har uppmanat Conseil d'État att företa en sakprövning av de företedda handlingarnas bevisvärde. Motparten anser att de föreslagna tolkningsfrågorna inte är ändamålsenliga för att lösa tvisten.

4. Conseil d'États bedömning

- 15 Conseil du contentieux des étrangers (Utlänningsdomstolen, Belgien) ogillade sökandens överklagande med motiveringen att begreppet person som är ”beroende för sin försörjning” enligt EU-domstolens rättspraxis ska bedömas med beaktande av situationen i ursprungslandet vid tidpunkten för ansökan om uppehållsrätt, och att de handlingar som sökanden har gett in avser hennes situation år 2011, inte år 2017 då hon lämnade in den nu aktuella ansökan.

- 16 EU-domstolen angav följande i dom av den 12 december 2019, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Familjeåterförening – Syster till en flykting)*, C-519/18, EU:C:2019:1070, vilken meddelades i fråga om rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening men i vilken domstolen uttryckligen hänvisade till tolkningen av ”det villkor som innebär att familjemedlemmen ska vara beroende av referenspersonen för sin försörjning i ett sammanhang som rör Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG”:

”47 För att en familjemedlem ska anses vara ”beroende för sin försörjning” av den unionsmedborgare som har uppehållsrätt krävs ... att det har styrkts att det föreligger ett faktiskt beroendeförhållande. Detta beroendeförhållande följer av en faktisk situation som kännetecknas av att familjemedlemmens materiella försörjning tryggas av den som har uppehållsrätt (dom av den 19 oktober 2004, *Zhu och Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, punkt 43, dom av den 8 november 2012, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, punkt 55, dom av den 16 januari 2014, *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, punkterna 20 och 21, och dom av den 13 september 2016, *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, punkt 50).

48 För att avgöra huruvida ett sådant beroendeförhållande är för handen, ska den mottagande medlemsstaten bedöma om familjemedlemmen, mot bakgrund av dennes ekonomiska och sociala situation, inte är i stånd att sörja för sina grundläggande behov. Behovet av materiellt bistånd måste ha förelegat i familjemedlemmens ursprungsland eller i det land varifrån han eller hon kom vid tidpunkten för ansökan om att få ansluta sig till unionsmedborgaren i fråga (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 januari 2007, *Jia*, C-1/05, EU:C:2007:1, punkt 37, och dom av den 16 januari 2014, *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, punkterna 22 och 30).”

- 17 Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen, Belgien) anser emellertid att det inte är möjligt, när en utlänning som vill komma i åtnjutande av familjeåterförening har befunnit sig flera år i det land där den unionsmedborgare som utlänningen vill återförenas med är etablerad och redan har ansökt om återförening utan att vinna framgång, som i det nu aktuella fallet, att utifrån EU-domstolens tolkning avgöra huruvida kravet på att vara beroende för sin försörjning ska bedömas med beaktande av en betydligt äldre situation än den som råder då ansökan lämnas in eller om detta krav ska bedömas mot bakgrund av den aktuella situationen då ansökan lämnas in.

5. Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

- 18 Följande tolkningsfrågor har hänskjutits till Europeiska unionens domstol med begäran om förhandsavgörande:

”1. Är det den situation som råder för en sökande som redan befinner sig i den stat där den person som sökanden vill återförenas med är etablerad som ska beaktas vid en prövning av begreppet beroende för sin försörjning i den mening som avses i artikel 2.2 d i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av

den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG?

2. Om fråga 1 besvaras jakande, ska då en sökande som befinner sig lagligen i denna stat behandlas annorlunda än en sökande som befinner sig olagligen i samma stat?

3. Ska artikel 2.2 d i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG tolkas så, att en släkting i rätt uppstigande led, för att kunna betraktas som beroende för sin försörjning och således omfattas av den definition på familjemedlem som avses i denna bestämmelse, [kan] göra gällande en situation av faktiskt materiellt beroende i ursprungslandet som styrks genom handlingar som, då ansökan om uppehållskort som familjemedlem till en unionsmedborgare lämnades in, emellertid hade utfärdats flera år tidigare, på grund av att sökanden inte lämnade ursprungslandet och ansökte om uppehållskort i den mottagande medlemsstaten vid samma tidpunkt?

4. Om fråga 3 besvaras nekande, vilka kriterier kan då göra det möjligt att bedöma huruvida det är fråga om en situation av materiellt beroende för en sökande som har ansökt om familjeåterförening med en unionsmedborgare eller unionsmedborgarens partner, i egenskap av släkting i rätt uppstigande led, utan att ha kunnat erhålla uppehållskort på grundval av en ansökan som lämnades in i samband med avresan från ursprungslandet?"